

El Santó; Les Canyelles

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Al nord del terme municipal
Emplaçament Entre Ferrerols vell i el Brunet
Alçada: 220

Coordenades:

Latitud: 41.64979
Longitud: 1.83909
UTM Est (X): 403330
UTM Nord (Y): 4611545

Classificació

Número de fitxa 08053-100
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'interior ha estat força transformat i d'altres parts estan inutilitzables.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 000904300DG01A0001EK
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dl., 01/05/2017 - 02:00

Descripció

Masia emplaçada a la riba esquerra de la riera de Marganell, entre Ferrerolles i el Brunet. Disposa de masoveria i de capella. Tot el recinte està envoltat d'un mur d'alçada variable amb un parell de torretes conservades als angles nord-occidental i nord-oriental.

La masia és un conjunt de construccions adossades al llarg del temps que conformen un bloc molt compacte que en dificulten una lectura arqueològica a ull nu.

Hi ha dos cossos principals i més grans, als que s'hi han afegit d'altres: els dos són de planta quadrangular i estan adossats formant un angle de 90 graus. Una galeria de planta baixa i pis, afegida posteriorment, alinea la façana de ponent del cos septentrional amb la façana de migdia del cos meridional. El cos meridional consta de planta baixa i dos pisos, i té el carener paral·lel a la façana principal. En canvi, el cos septentrional consta de planta baixa, dos pisos i golfes. És molt més alt que el cos meridional i el carener és perpendicular a la façana de migdia. A la part posterior d'aquest cos és on està adossada la capella. Aquesta fou espoliada i no conserva el campanar de cadireta.

Observacions:

També conegut com les Canyelles. Conserva alguna tina, la premsa i el forn de pa. A l'altre costat del torrent es conserva la teuleria.

Història

Rep el nom de les Canyelles pel cognom de la família que en fou propietària entre els segles XVI i XVII. Anteriorment, i des del capbreu de 1328 (que és la primera vegada que es citada), s'anomenava mas de les Tàpies Jussanes, en contraposició al mas de les Tàpies Sobiranes.

Pel que fa a l'origen del topònim Tapies creiem no té res a veure a paret o envà, sinó que fa referència a la roca coneguda popularment com a marga. La tàpia o marga és una roca sedimentària de tipus terrigen, composta d'argila i carbonat de calci, impermeable i de baixíssima qualitat. Aquesta roca és molt abundant a la zona.

Les primers notícies que tenim del mas Canyelles caldrà cercar-les a la monografia feta sobre el Ros, l'antic Enrich de les Tàpies. El senyor Pere Tàpies posseïa, l'any 1441, el mas Tàpies Sobiranes, el mas Tàpies Jussanes i el mas Sala. Un segle més tard, el propietari del mas Tàpies Sobiranes era Miquel Oller, el del mas Sala era Salvador Sala, mentre que el mas Tàpies Jussanes era de Bartomeu Canyelles.

Si consultem el fogatge de l'any 1497, entre els habitants del terme de Sant Vicenç de Castellet trobem el senyor Joan Canyelles. Aquest personatge era el propietari del mas Jorba, de dit terme, i posseïa una peça de terra a la partida anomenada Camp Magraner, del terme de Castellbell, el senyor del qual, Berenguer Francesc de Maçanet i Sarroca, va fer-li reducció de cens, de dues gallines a una, el 4 de desembre de 1492, en un acte signat per Pere Ponset, "vicari de Castellbell de Bages per auctoritat del señor bisbe de Vich notari public". El succeí el seu fill Miquel Canyelles, que es declarà propietari de la peça del Camp Magraner el 20 de febrer de 1534.

Bibliografia

<http://toponimsdecastellbell.blogspot.com.es/2015/01/les-canyelles.html...>

